

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางการติดต่อสื่อสารรวมทั้งยังใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในด้านการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาในด้านสื่อการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เพราะว่องค้ประกอบที่สำคัญของกระบวนการเรียนการสอนอยู่ที่ครูและสื่อการเรียนการสอนที่จะนำจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมไปสู่ผู้เรียนนั้น จะทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย และยังเป็นสิ่งเร้าความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ไม่ต้องเสียเวลาทำความเข้าใจมาก ช่วยประหยัดเวลาตลอดจนช่วยถ่ายทอดความคิดระหว่างครูกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว และสามารถจำเรื่องที่เรียนได้ ดังนั้นสื่อการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านวิชาการความรู้ที่มีมากขึ้น ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ถูกต้อง ช่วยประหยัดเวลาที่สูญค้อธิบายได้มาก และยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจด้านเนื้อหา และค้นพบความถนัดของตนเองและท้ายที่สุดก็ต้องเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (กรมวิชาการ. 2545 : 12)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กรมวิชาการ. 2545 : 12) ได้กำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนจะต้องจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายให้เหมาะสมกับความสนใจความถนัดของนักเรียนมีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนตามศักยภาพอย่างเหมาะสมซึ่งจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงเรียนได้อย่างมีความสุขตาม มาตรา 22 “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักนักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และ ถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องค้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ผักท้ทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ (3) จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างค้เนื่อง

โลกยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงมีความจำเป็นในการกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพการดำรงชีวิตของมนุษย์การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นมีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะคุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 132)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เรียนตลอด 12 ปีการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีลักษณะสหวิทยาการ ประกอบด้วย 5 สาระ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 16 - 17) มีการจัดการเรียนสอนที่เน้นการพัฒนาให้นักเรียนที่มีความสมดุลด้านร่างกายความรู้ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ชี้นำในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จัดการเรียนการสอนให้นักเรียน มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน มีเจตคติที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 9) ได้กำหนดนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาประกอบด้วยหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีความรู้ มีคุณธรรม ซึ่งจะนำสู่ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาผ่านสำนักเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ในระดับการปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรม เน้นใน 3 ประเด็นหลักคือ 1) การจัดทำหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง 2) การจัดการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง 3) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูจึงมีหน้าที่ที่จะต้องพัฒนาให้นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างจิตสำนึกให้เกิดการเรียนรู้ในวิถีทางที่ถูกต้องและสามารถดำรงตนอยู่ในสังคม ได้อย่างปกติสุข โดยเฉพาะครูทุกคน เป็นผู้มีบทบาทในการนำเอา

ปรัชญาการดำรงชีวิตที่เหมาะสม มาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การน้อมนำเอาพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างพื้นฐานจิตสำนึกในคุณธรรมให้กับนักเรียน ด้านการประหยัด เพื่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากสังคมโลก ได้เป็นอย่างดี ในการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และสนองต่อมาตรฐานการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยสอดคล้องหรือบูรณาการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความจำเป็นของชุมชนที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นกรณีเฉพาะเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 11)

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในช่วงระยะ 3 ปี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกนกศิลป์พิทยาคม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 จนถึงปีการศึกษา 2554 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา ในปีการศึกษา 2552 คะแนนแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน ; O – NET ร้อยละ 38.46 ปีการศึกษา 2553 คะแนนคะแนนแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน ; O – NET ร้อยละ 42.44 ปีการศึกษา 2544 คะแนนคะแนนแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน ; O – NET ร้อยละ 46.73 (โรงเรียนกนกศิลป์พิทยาคม. 2556 : 100) อยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งเป็นระดับคุณภาพที่ไม่น่าพอใจและจากการประเมินที่ผ่านมา ควรมีการส่งเสริมนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมมากขึ้นและควรพัฒนาการสอนให้มีความเข้าใจมากขึ้นลดความซับซ้อนของเนื้อหา

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากปัจจุบันการใช้คอมพิวเตอร์จัดว่าเป็นสื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีระดับสูง แต่เมื่อมีการนำ คอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องช่วยสอนนั้น คุณสมบัติที่ดีของคอมพิวเตอร์ก็คือทำให้การเรียนการสอนมีการ ได้ต่อกันได้ในระหว่างนักเรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่นเดียวกับการสอนระหว่างครูกับนักเรียนที่อยู่ในห้องเรียนปกติ นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังมีความสามารถในการตอบสนองต่อข้อมูลที่นักเรียนป้อนเข้าไปได้ในทันที ซึ่งเป็นการเสริมแรงให้แก่นักเรียน ดังนั้นจึงนำ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มาใช้ประกอบในการสอน โดยเฉพาะ อย่างกว้างขวางและแพร่หลาย (กิดานันท์ มะลิทอง. 2543 : 243 - 245)

ปรัชญาการดำรงชีวิตที่เหมาะสม มาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การน้อมนำเอาพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างพื้นฐานจิตสำนึกในคุณธรรมให้กับนักเรียน ด้านการประหยัด เพื่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากสังคมโลกได้เป็นอย่างดี ในการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และสนองต่อมาตรฐานการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยสอดคล้องหรือบูรณาการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความจำเป็นของชุมชนที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นกรณีเฉพาะเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 11)

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในช่วงระยะ 3 ปี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกนกศิลป์พิทยาคม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 จนถึงปีการศึกษา 2554 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา ในปีการศึกษา 2552 คะแนนแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน ; O – NET ร้อยละ 38.46 ปีการศึกษา 2553 คะแนนคะแนนแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน ; O – NET ร้อยละ 42.44 ปีการศึกษา 2544 คะแนนคะแนนแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน ; O – NET ร้อยละ 46.73 (โรงเรียนกนกศิลป์พิทยาคม, 2556 : 100) อยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งเป็นระดับคุณภาพที่ไม่น่าพอใจและจากการประเมินที่ผ่านมา ควรมีการส่งเสริมนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมมากขึ้นและควรพัฒนาการสอนให้มีความเข้าใจมากขึ้นลดความซับซ้อนของเนื้อหา

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากปัจจุบันการใช้คอมพิวเตอร์จัดว่าเป็นสื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีระดับสูง แต่เมื่อมีการนำ คอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องช่วยสอนนั้น คุณสมบัติที่ดีของคอมพิวเตอร์ก็คือทำให้การเรียนการสอนมีการโต้ตอบกันได้ระหว่างนักเรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่นเดียวกับการสอนระหว่างครูกับนักเรียนที่อยู่ในห้องเรียนปกติ นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังมีความสามารถในการตอบสนองต่อข้อมูลที่นักเรียนป้อนเข้าไปได้ในทันที ซึ่งเป็นการเสริมแรงให้แก่เด็กเรียน ดังนั้นจึงนำ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มาใช้ประกอบในการสอน โดยเฉพาะ อย่างกว้างขวางและแพร่หลาย (กิดานันท์ มะลิทอง, 2543 : 243 - 245)

แผนผังความคิด เป็นการจัดกลุ่มความคิดรวบยอดเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของความคิดรอง โดยนำเสนอเป็นภาพหรือแผนผัง เป็นการนำเสนอความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่มีการโยงความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน ทำให้ง่ายต่อการอ่าน ช่วยเพิ่มความคงทนในการเรียนรู้ โดยเริ่มจากความคิดของการวางแผนผัง การนำเสนอ การช่วยในการจำ การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องกลการสรุปทเรียน (วิลลิตน์ สุนทรโรจน์. 2549 : 112) ซึ่งการวิจัยได้สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด อาทิเช่น นิตยา อัจฉริยานุกูล (2550 : 90 - 91) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาวิจัยความคิดรูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิดได้ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วอยู่ในระดับเหมาะสมมาก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักเรียนที่ได้เรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิดที่มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนตามรูปแบบการสอนนี้ในระดับมากที่สุด และแสงระวี ประจวบ (2553 : 83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาวิจัยพบว่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเรื่องผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาสูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาค้นคว้าประสิทธิผลของการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตามมติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน
3. คำนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่า ไม่น้อยกว่า .50
4. ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้ แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพ
2. นักเรียนได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเนื้อหาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ
4. เป็นแนวทางสำหรับนักวิจัยในการทำวิจัยการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้ แผนผังความคิด เพื่อนำไปพัฒนาเนื้อหาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกนกศิลป์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 147 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนกนกศิลป์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มด้วยการจับฉลาก

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2 ตัวแปรตาม ดังนี้

2.2.1 ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2.3 คำนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สาระ 3 เศรษฐศาสตร์ ซึ่งมีเนื้อหาสาระ ดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ชีวิตพอเพียง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ใช้จ่ายอย่างมีค่าตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ภูมิใจใช้ชีวิตพอเพียง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ชีวิตมีคุณค่าพึ่งพาเศรษฐกิจพอเพียง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ชีวิตที่พอเพียงไม่เสี่ยงความยากจน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิถีชีวิตไทย ภูมิใจเศรษฐกิจพอเพียง

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้เวลาในการทดลองจำนวน 12 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที โดยทำการสอนเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ โดยรวมเวลาที่ใช้ในการทดลองก่อนเรียนและหลังเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** หมายถึง แนวทางปฏิบัติ หรือผลรวมแห่งประสบการณ์ที่ผ่านการพิจารณาอย่างไตร่ตรอง เพื่อเป็นหลักยึดในการดำเนินชีวิต เกี่ยวกับความเป็นอยู่เรียบง่าย พออยู่ พอกิน ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย
2. **บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน** หมายถึง สื่อประเภทคอมพิวเตอร์ เจึงได้ดอบแบบสาขาโดยการนำเนื้อหาบทเรียนมาจัดเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง พร้อมด้วยชุดคำถาม คำตอบ และสามารถตอบสนองกิจกรรม ที่ปรากฏบนจอภาพ เป็นพิมพ์ เมาส์ โดยใช้เนื้อหา เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งบทเรียนประกอบไปด้วยขั้นนำขั้นสอน และขั้นสรุป
3. **แผนผังความคิด** หมายถึง การนำแผนภาพหรือเทคนิคกราฟิกที่แสดงออกทางด้านความคิด เป็นวิธีการของกระบวนการคิดตามธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเชื่อมโยงความคิดรวบยอดและรายละเอียดที่สำคัญเข้าด้วยกันในรูปของแผนภูมิสะควคคือความเข้าใจจดจำ เป็นแผนผังรูปแมงมุม และแผนผังรูปก้างปลา ซึ่งผู้วิจัยใช้ในการวิจัยผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. **แผนการจัดการเรียนรู้** หมายถึง การวางแผนแนวการจัดการเรียนรู้ที่ครูเตรียมไว้ล่วงหน้าเพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด สาระและมาตรฐานตามหลักสูตร และ

ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการวิจัยผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ

5. **ประสิทธิภาพ** หมายถึง คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านกระบวนการและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ได้ประเมินความเกณฑ์ที่คาดหวัง คือ 80 / 80 ครั้งนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำกิจกรรมหรือแบบทดสอบท้ายหน่วยและรวมทุกกิจกรรม ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำกิจกรรมหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

6. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และผลงานแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยวัดจากแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7. **ดัชนีประสิทธิผล** หมายถึง ตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าของผู้เรียนที่แสดงถึงความรู้ที่เพิ่มขึ้นหลังจากการเรียนของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

8. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึกในทางบวกหรือความชอบของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

9. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนกนกศิลป์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32